

Sygn. akt III U 138/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 czerwca 2014r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Danuta Poniatowska
Protokolant:	sekr. sądowy Beata Dzienis

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 czerwca 2014r. w Suwałkach

sprawy **T. K.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wcześniejszą emeryturę

w związku z odwołaniem T. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 7 stycznia 2014 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje T. K. prawo do emerytury od dnia 28 listopada 2013r.

Sygn. akt III U 138/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia z dnia 07.01.2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. powołując się na przepisy ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013r. poz.1440)

i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zm.) odmówił T. K. prawa do wcześniejszej emerytury z uwagi na niewykazanie 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

W odwołaniu T. K. domagał się zmiany zaskarżonej decyzji

i przyznania prawa do emerytury. Jako okresy pracy w warunkach szczególnych wskazał zatrudnienie w (...) G. (od 01.06.1971r. do 31.12.1971r.), (...) (od 10.01.1972r.) i w (...) (od 16.05.1983r. do 31.12.1990r.) gdzie pracował na stanowiskach kierowcy ciągnika lub samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony. Wskazał, iż od kwietnia 1990r. w ramach kontraktu pracował na budowie w ZSRR, również jako kierowca samochodu ciężarowego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji. Odnośnie okresów pracy zgłoszonych

w odwołaniu wskazał, iż nie został właściwie udokumentowane świadectwami pracy w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił, co następuje:

T. K. (ur. (...)) w dniu 28.11.2013r. wystąpił z wnioskiem o emeryturę.

Na dzień 01.01.1999r. udowodnił 26 lat 6 miesięcy i 15 dni okresów składkowych. Organ rentowy nie zaliczył żadnego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych.

W okresie od 01.06.1971r. do 31.12.1971r. odwołujący był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w (...)G. na stanowisku traktorzysty (świadectwo pracy k. 3 akt ZUS). Za ten okres nie zachowały się akta osobowe, natomiast z dokumentacji zawartej w aktach osobowych za inne okresy pracy odwołujący wskazywał, iż po ukończeniu kursu rozpoczął pracę jako traktorzysta.

Powyższy okres w całości zaliczono do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Następny okres rozważany pod kątem racji w warunkach szczególnych dotyczył zatrudnienia odwołującego w Spółdzielni (...) Oddział

w O. od 10.01.1972r. do 16.05.1983r. za ten okres nie uzyskał świadectwa pracy w warunkach szczególnych. Jak wynika z akt osobowych (koperta k. 16) początkowo odwołujący pracował jako kierowca ciągnikowy. Po uzyskaniu prawa jazdy kategorii C – 31.07.1973r. – pracował jako kierowca samochodów ciężarowych, w dniu 22.09.1975r. przydzielono mu dodatkowo przyczepę samochodową. Natomiast zeznający w sprawie świadek J. M. (1) (10:20-12:30) k. 25 odwr.) wskazał, iż od momentu rozpoczęcia pracy w (...), co miało miejsce w 1976r., odwołujący pracował już jako kierowca samochodu ciężarowego, najczęściej S., z przyczepą. Świadek również pracował jako kierowca samochodu ciężarowego.

W aktach osobowych nie odnotowano, aby w spornym okresie odwołujący korzystał z urlopów bezpłatnych.

Powyższy okres w całości uwzględniono do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Ostatni sporny okres dotyczył zatrudnienia odwołującego w Okręgowym Zakładzie (...) w B. od 18.05.1983r. do 31.12.1990r. odwołujący był pracownikiem (...) w G., natomiast dział kadr i dyrekcja Zakładu mieściła się w B.. Z zakresu pracy w warunkach szczególnych wyłączeniu podlegały okresy przebywania na urlopie bezpłatnym – od 04.05.1988r. do 04.06.1988r. i do 27.04.1989r. do 10.06.1989r. oraz okres urlopu bezpłatnego w związku ze skierowaniem do pracy na budowę eksportowej w ZSRR – od 14.03.1990r. do 31.12.1990r.

Za powyższy okres odwołujący uzyskał świadectwo pracy, z którego wynikało, iż zajmował stanowiska kierowcy Ż. i samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony

i pracował w warunkach szczególnych od 01.07.1988r. do 26.04.1989r. i od 11.06.1989r. do 13.03.1990r. Z akt osobowych (koperta k. 14) wynikało, iż do (...) w B. odwołujący przeszedł z (...) na zasadzie porozumienia między zakładami. Od 1977r. legitymował się prawem jazdy kategorii A,B,C,D i E. Jak wynika z umowy o pracę z dnia 18.05.1983r. początkowo został zatrudniony na stanowisku kierowcy Ż.. Umowa zlecenia również z dnia 18.05.1983r. zobowiązał się do wykonywania prac za i wyładunkowych, spedycyjnych i konwojowania. Natomiast Komisja Kwalifikacyjna w dniu 28.07.1984r. podwyższyła stawkę godzinową na okres prowadzenia przez odwołującego samochodu ciężarowego. Jak wynika z notatki z dnia 23.07.1983r. wniosek o podwyższenie stawki osobistego zaszeregowania odwołującego wynikał, z powierzenia mu obowiązków kierowcy samochodu ciężarowego w związku z udzielaniem urlopów wypoczynkowych pracownikom. W kolejnych angażach sporządzanych przez centralę zakładu w B., wskazywano stanowisko kierowcy samochodu Ż.. Formalny angaż stanowisko kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony odwołujący otrzymał od dnia 01.07.1988r.

Jak wynika z zeznań świadków – L. B. (12:45-16:50 k. 25 odwr.), W. B. (02:45-13:09 k. 31 odwr.) i P. S. (13:33-20:33 k. 31 odwr. i 32) Baza w G. dysponowała ponad 20 samochodami ciężarowymi i jednym samochodem marki Ż.. Od 1979r. kierownikiem bazy był świadek W. B., który przyznał, iż mogło się zdarzyć, że odwołujący kierował Ż. w celu wykonania jednorazowej czynności np. zakupy. Na sporadyczność takich zdarzeń wskazał również świadek P. S., który w Bazie w G. pracował od 1985r. początkowo jako dyspozytor, a następnie jako kierownik. Świadek W. B. wskazał, iż z uwagi na trudności kadrowe, zbyt małą liczbę kierowców i dużą ilość zadań zleczanych Bazie w G., sam jeździł samochodem marki Ż., bez angażowania innych kierowców. Samochód ten służył do wyjazdów na budowy, wyjazdy służbowe do B. czy po zakupy. Z uwagi na braki kadrowe kierowca, który posiadał odpowiednie uprawnienia do kierowania samochodami ciężarowymi, był przydzielany do kierowania takimi właśnie pojazdami. Taka sytuacja miała miejsce w przypadku odwołującego. W bazie nie było zasady przydzielania samochodu konkretnemu kierowcy. W momencie zatrudnienia w Bazie w G. odwołujący posiadał wysokie uprawnienia i dlatego, pomimo zatrudnienia na stanowisku kierowcy Ż., w rzeczywistości pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca samochodu ciężarowego. Praca dla kierowców samochodów ciężarowych była bez względu na porę roku, gdyż w sezonie wiosenno – jesiennym zajmowali się pracami drogowymi, rozładunkiem wagonów, a w okresie zimowym dodatkowo odpowiadali za odśnieżanie. Rozbieżności pomiędzy dokumentacją osobową a stanowiskiem odwołującego wynikały z umiejscowienia działu kadr i dyrekcji zakładu w B.. Baza w G. była jedną w kilku filii (...).

Powyższy okres, z wyłączeniem okresów urlopów bezpłatnych, w tym wyjazdu na budowę eksportową do ZSRR, został zaliczony do okresu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd zważył, co następuje:

Prawo do emerytury w obniżonym wieku zgodnie z treścią art. 184 ust.1 i 2 w zw. z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013r. poz.1440) przysługuje ubezpieczonym urodzonym - tak jak wnioskodawca – po 31.12.1948r., jeżeli pracowali w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, posiadają staż ubezpieczeniowy w wymiarze 25 lat (w przypadku mężczyzn), ukończyli 60 rok życia, nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Ilość lat pracy warunkach szczególnych oraz wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych jest badana na dzień wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, czyli 01.01.1999r.

Zgodnie z dyspozycją art. 32 ust.2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS za pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych uważa się osoby, które były zatrudnione przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagającej wysokiej sprawności psychofizycznej, ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Przepis art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS odnośnie wieku, stażu pracy oraz charakteru wykonywanej pracy, uprawnionych do emerytury odsyła do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.). §3 i 4 rozporządzenia, prawo do emerytury uzależniają od spełniania łącznie następujących warunków: posiadanie 25-letniego okresu zatrudnienia, w tym 15 lat pracy w szczególnych warunkach i ukończenie 60 roku życia. Zgodnie z §2 ust.1 rozporządzenia w sprawie wieku..., zaliczeniu do okresów pracy w warunkach szczególnych podlegają te, w których praca była świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Pierwszy ze spornych okresów – zatrudnienie w (...) w G. od 01.06.1971r. do 31.12.1971r. został zaliczony na podstawie „zwykłego” świadectwa pracy. Sąd nie miał wątpliwości, iż w tym okresie odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace traktorzysty, zatem pracował w warunkach szczególnych. Podstawę uwzględnienia drugiego spornego okresu zatrudnienia

w (...) w O. stanowiła dokumentacja osobowa, która nie budziła zastrzeżeń i wątpliwości co do autentyczności oraz zeznania świadka J. M. (2). Oba te dowody wzajemnie się uzupełniały. Z akt osobowych bezspornie wynika, iż wnioskodawca pracował jako kierowca ciągnika, ale z czasem został przydzielony do pracy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego. W aktach nie ma konkretnego angażu, który umiejscowiłby ten fakt w czasie, jednak niewątpliwie uzyskanie stosownych uprawnień do kierowania tego typu pojazdami stanowiło podstawę do formalnego powierzenia odwołującemu obowiązków kierowcy samochodu ciężarowego. Znamienne było, iż świadek zapamiętał odwołującego jako kierowcę samochodu ciężarowego S. z przyczepą, co dodatkowo potwierdziło prawdziwość jego zeznań, gdyż w aktach osobowych znajduje się dowód na „przydział” odwołującemu przyczepy samochodowej.

Powyższe okresy nie budziły wątpliwości ze strony Sądu.

W przypadku ostatniego ze spornych okresów dot. zatrudnienia odwołującego w (...) w B. (od 18.05.1983r. do 31.12.1990r.), skonfrontowanie danych wynikających z akt osobowych z zeznaniami świadków spowodowało, iż ostatecznie uwzględniono cały okres pracy – z wyłączeniem okresów urlopów bezpłatnych. Analiza akt osobowych wskazywała jedynie na okresowe wykonywanie pracy w warunkach szczególnych na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego pow. 3,5 tony. Zakres ten został wskazany w świadectwie pracy wydanym przez byłego pracodawcę. Jednak zeznania świadków, w tym byłych bezpośrednich przełożonych odwołującego, w szczególności świadka W. B., wskazały na okoliczność, której nie można było pominąć przy ocenie akt osobowych za ten okres. Świadek wskazał na fakt, iż odwołujący był pracownikiem jednej z Baz (...) w B., w której nie mieściła się żadna komórka odpowiedzialna za sprawy kadrowe. Dział administracyjny – kadry i dyrekcja, mieściły się w B.. Wskazuje na to treść pism z aktach osobowych, których większość była sporządzana w B.. Taki system działania zakładu miał wpływ na rzetelność prowadzonej dokumentacji pracowniczej. Stąd też wynikały rozbieżności pomiędzy zeznaniami świadków, którzy wskazywali na stałe zatrudnienie odwołującego na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego, a dokumentacją z akt osobowych. Za stałym zatrudnieniem wnioskodawcy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego, pomimo angażu na stanowisko kierowcy Ż., przemawia fakt posiadania uprawnień (prawo jazdy) i choćby treść protokołu Komisji Kwalifikacyjnej. W aktach osobowych znajduje się notatka, w której wnioskowano o podwyższenie odwołującemu stawki zaszeregowania w związku z pracą na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego okresie urlopowania innych kierowców. Zasady logiki wskazują, iż kierowca z tak wysokimi kwalifikacjami i wyróżnieniami, musiał być wykorzystany zgodnie z uprawnieniami, a nie jedynie do obsługi samochodu Ż.. Świadczenie potwierdzili, iż zdarzały się sytuacje, że odwołujący kierował tym samochodem, jednak były to sytuacje wypadkowe, nie mające wpływu na ostateczną ocenę jego pracy w warunkach szczególnych. Ponadto zdaniem Sądu, przy taborze liczącym ponad 20 samochodów ciężarowych i jednym samochodem marki Ż. trudno uznać za niewiarygodne zeznania świadków, którzy zgodnie potwierdzili, iż przez cały sporny okres odwołujący pracował jako kierowca samochodu ciężarowego.

Konkludując, Sąd przyjął, iż w spornych okresach wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych w związku z zapisem w Wykazie A Dziale VIII (transport) poz. 2 (prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony) i 3 (prace kierowców ciągników). Udowodniony przez wnioskodawcę staż pracy w warunkach szczególnych był wyższy od wymaganych 15 lat i tym samym dawał podstawę do uwzględnienia odwołania i przyznania prawa do wcześniejszej emerytury.

W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ §2 kpc orzeczono, jak w sentencji.

mt